

1912

vbk

65

K. Huhtala

Katsaus rauhantyyöhön maassamme kuluneena vuotena.

1912

Siljalleen alkaa rauhanasia jaa-
da huomiota meidänkin kansamme
keskuudessa. Larkastellessa taas
wiime vuoden tapahtumia huomaa
yhhdellä ja toijella alalla ilahutta-
wia merkkejä tästä. On pidetty esi-
telmiä, on kirjoitettu, on wäiteltty
asiasta. Ja kun se ferran keskustel-
taiwaksi joutuu, woioksi se on aina
rauhanaatteelle. Wjattelematto-
muus juurimmaiksi osaksi on pahin
este tämän asian edistymiselle maa-
ilmasja. Uskon, ettei fukaan ajat-
telewa, inhimillisiä tunteita omaa-
wa ihminen woi jäädä jodan hy-
wäksyjäksi, wielä wähemmin ihaili-
jaksi.

On kyllä wiime vuoden kirjalli-
suudessa, jopa alkuperäisessä, huo-
mattawa jodan ihailun jälkiä.
Niinpä erääsiä lasten joululehdes-
jä on sotaruno, joka on laadittu ai-
wan entisajan tappelulaulujen hen-
gesjä. Muutamassa pitäjän kerto-
mufjesja on myös tehty jelfoa jota-
tapahtumista siinä mielessä, että
„wiel on Suomi woiimisjaan, woi
wihollisen hurmehella peittää
maan“. On myös ilmestynyt no-

welleja, romaaneja, joisia jota esi-
tetään jellaisena, kuin jen woi esit-
tää kamarisja istuja, joka ei mil-
loinkaan ole jotaa nähnyt. Lefisjipä
mieli janoa, etteiwät tällaijet kir-
joittajat ole tulleet ajatelleeksi jo-
dan eläimellistä puolta lainkaan,
taikka ainakin owat hywin heikosti
siihen sywentyneet.

Mutta alkawatpa toijenhentijet-
fin kirjoitukset jaada yhä enemmän
esittäjiä. Niinpä Walwojan joulu-
kuun numerosja **waltioneuwos Th.
Rein** tekee perusteellisessä kirjoituk-
jesja jelfoa rauhanasiasta, rauhan-
ajan woiitolle pääjemisen mahdolli-
juudesta, jodan fieroudesta j. n. e.
Gwersti Georg Grajer piti jykhyllä
Helsingisjä esitelmän rauhanaat-
teesta. Sen tuloksena oli wastalau-
se Italian ryöstöjodan johdosta.
Siinä janoataan: „Me, Suomen
kansalaiset, tahdomme, että rau-
hanaate toteutuisi. Me tahdomme
nähdä raakuuden häwiävän ja wel-
jeyden koittaman sotatilan sijaan.
Sentähden että me rakastamme
isänmaatamme, tuhansien järwien
maat, rakastamme me myös rau-

haa. Me olemme kokoontuneet tänne todistaaksemme niin hyvin ijänmaan- kuin rauhanraffauttamme. Me tahdomme wakuuttaa, että jynnyinmaanraffaus samalla on rauhanraffautta, jonka nimesjä me täällä panemme woimakkaimman wastalaujeemme tätä julmaa sotaa vastaan, joka nyt äkkiä on jhtynyt Italian ja Turkin välille. — Dikeuden tähtyy olla meidän halitijjamme eikä wäkiwallon!”

Papistonkin festuudessa alkaa rauhanaate herättää huomiota. **Rowasti Wilh. Malmiwaara**, jonka ennestään tunnemme asialle myötätuntoisiksi, on taas **Waasa-lehteen** laatinut samahentijien joulufirjoitukfen. **Kirkkoherra S. A. Aulero** kiinnitti Kotimaan palstoilla kristittijien huomiota tähän tärkeään asiaan. **Pastori A. Walleniuksen** niin hyvin joului kuin uudemmuodenjaarnt olivat rauhanaatteen mukaisia. **Rowasti J. W. Wartiainen** piti kristillisen työväen kokouksessa Turussa lämminhenkijien esitelmän rauhanaafiasta, jonka lopetti ponsiin, joissa m. m. sanotaan: „Kristillisen työväen tuliji — — — 3) Sanomalehdistönjä kautta jynnä muillafin jopiwilla tawoilla koettaa waiwuttaa siihen juuntaan, että rauhanaafia tuliji oppiaineeksi kansa- ja oppikouluissa ja että ainafin historianopeutus muutettaisiin rauhanaafteen waatimukfia wastawaksi. 4) Koettaa waiwuttaa papistoon ja uskonnon opettajistoon, että he jopiwiissa tilaijuukfissa puhuiwivat rauhanaafian hywäkki. 5) — että waltioppiwiillä kristillisen työväestön ojalfe tulewa joti-

lasmafjumaara pyhdeittäisiin jaada fäyttää rauhanaafian hywäkki.

Monet sanomalehdet ovat taas jn vuoden warrella sijältäneet kirjotukfia rauhanaafteesta. **Kotimaassa** on ollut niitä tuon tuostafin, onpa toimitustin osottanut olewanja afian kannattaja. **Opettajain lehti** on auliudella ottanut vastaan sen henkijä kirjotukfia. **Kylwäjä, Pyrkijä, Tampereen** molemmat aamulehdet ja kristillisen työväen äänenkannattajat ovat sijältäneet myös useita rauhanaate-fyhäyksiä, ja ehkä monet muutfin, waikka en ole jaanut tietooni. — **Kansanwalistusseuran** ja **Kansan kalenterit** tarjoawat tänä wuonna tietoja rauhanaafiafiasta, jälkimäinen sijältäen tämän aatteen hywäkki työskenneliden henkilöjen kuwafin. Oli pa wiime vuoden **Kansanwalistusseuran** kalenterissa myös **professori A. Grotenfeltin** oiwallinen artikkeli: **Dikeusaate kansojen elämäsjä ja waltioliijissa taisteluuissa**. Siinä sanotaan m. m.: „Sellaijettin olot ovat ajateltawissa, joissa kansan johtomiehen tulee pitää johtotähennään wielä korkeampia tarkoitukse-riä kuin oman waltion, oman ijänmaan menezystä“. Se on ajattelijan, se on rauhanniehen puhetta!

Suomattawan woiton on rauhanaafia jaabuttanut uuden kansakoulujen **Historian oppifirjan** ilmestymijellä. Sen ovat toimittaneet **opettaja Alpo Noponen** ja **professori M. Soininen**. Kertomukset jodista ja tappeluista ovat siinä jaaneet wäisistä jiwistys-historian tieltä, onpa monia henkilöitä ja tapaukfia arwosteltu aiwan rauhanaatteen mukaan, waikka ei kai-

fisja kohdin ole jatkettu olla johdonmukaisia. — Uinoa warsinainen rauhankirja, mikä viime vuotena juomentiehellä ilmestyi on tohtori J. D. Nilssonin etevä ja voimakas teos: **Voiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas?** Sen suomensi innokkain rauhanasian ajajamme kirjailija J. A. Mäkinen, joka suurilla ponnistuksilla jai sille wihdoim kustantajan, niinkuin tuonnempana jeloistetaan.

Ilahuttavimpia seikkoja rauhanasian harrastajille on, että meillä eräs waltiollinen puolueemme on rauhanasian omakseen ottanut, eikä wain janoilla, waan myös töillä. Kaikissa juuremmissa kokouksissa ja luentotilaisuuksissa asiasta puhutaan, lehdet kirjoittawat siitä woimien mukaan, ja uskalsipa ryhmän edustaja Antti Kaarne aikanaan puhua sen puolesta eduskunnassakin woimakkaita janoja. — Toinen ilahuttawa seikka on, että metodistit owat myös omaksuneet rauhanasian, josta saarnataankin ferraan wuodessa. Ja puhujat näyttawat todella ihwentyneen siihen, mitä esittawat. — Maamme nuorisoseurat, joiden ohjelmaan kuuluu ihanteelliset aatteet owat monin paikoin myös asiaa wireillä pitäneet. Ja yksinäisiä eitelmiä owat erittäinkin kausat. opettajat pitäneet siellä täällä maassamme, niinkuin esim. opettajat J. W. Toivonen, Juhani Mhtiluoto ja maisteri A. Paasikallio.

Silljaisista on Suomen Rauhanliiton toiminta ollut, sen mukaisista kuin warat ja woimat owat kalliineet. Suurin ponnistus oli tohtori Nilssonin kirjalle tilaajain hanke-

minen. Keijällä teoksen juomentaja ilmoitti, että A. J. Gummerus Djakeyhtiö ottaa kirjan kustantaakseen, jos Suomen Rauhanliitto puolestaan takaa sille etukäteen 400 kappaaleen menekin. Kun liitolla ei ollut waroja, päätettiin ryhtyä keräämään tilauksia. Sitä warten painatettiin 100 tilauslistaa, jotka lähetettiin tunnetuille, asialle juosiollisille henkilöille. Niistä palasi takaisin 13, jiiäläiden yhteensä 60 kirjatilauksia. Ohmmenen kappaaleen menekin oliwat hanffineet kirjailija Pekka Profelt, professori R. Grid ja pastori Sulo Sinijalo. Tampereen ja sen piirin opettajakokouksissa kertyi tilauksia 80, joten oli tiedosia 200 kirjalle ostaja, kun Rauhanliitto itse tarvitsee jäienkirjoiksi wähintään 60 kappaletta. Mutta se ei ollut riittävä, puuttui toinen puoli ja enemmänkin, sillä kustantaja oli korottanut waatimukseja 500, waikka tunnusti kirjan ansiookkaaksi. Suomentaja kääntyi jilloin enalantilaisen wuuhantämän, uti Priscilla Hannah Beckowerin puoleen, joka ennenkin on rahallisesti tukenut rauhanuhtä Suomessa. Tämä lämminhäminen aatteen harrastaja, joka alkutielellä oli lufenut Nilssonin kirjan ja ihastunut siihen, hommasi Wisbedjin rauhanuhtdistuksen wainatusrahastosta 12 puntaa Suomen Rauhanliitolle teoksen tilaamista warten. Näin wäsi wihdoinkin ilmestymään **Voiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas**, ja Rauhanliitto jai siitä 238 kappaletta warastoonsa. Wain pieni osa näistä lahjoitetuista kirjoista on wasta saatu myhdyksi.

Paitji edellä mainittua tilausliis-
taa, painatti Rauhanliitto toimin-
tawuoden alussa **Tiedonannon** lii-
ton juhteesta Wäänämöiseen, sijäl-
täen samalla viime vuosikokouksen
päätoiset. Tämä lähetettiin Wäi-
nämöijien tilaajille ja Rauhanlii-
ton jäsenille osoitukseksi asiain ti-
lasta yhdistyksesämme. — Wuod-
den lopulla taasen lähetettiin kai-
kille suomankielisille sanomalehdille
opettaja **Aplo Pärnäsen** laatima
firjoitus: **Olitko Suomesfakin**
rauhanliikettä kannatettava? Mo-
niaat niistä, ottiwat firjoituksen
palstoilleen, wieläpä wiikottain il-
mestymä Opettajain lehtihin. Näin
saatiin taas sanotuksi muutama hy-
wä sana asian walaisemiseksi.

Jäseniä yhdistykseen on vuoden
fuluesja liittynyt 12, joten kaik-
fiaan 72 henkilvä on nyt Rauhan-
liiton firjoisia. Niistä on suurin
osa kansakoulun opettajia, aina 33,
sekä 8 seminaarin y. m. opettajaa;
liikemiehiä on 7, pappeja 2, muita
wirkamiehiä 5, konttoristia 3, ja-
nomalehden toimittajia 2, ylioppi-
laita 2 j. n. e. Moni ala on tässä
kokonaan jäänyt edustamatta. Jä-
senmaksun kalleus on kaiketi joi-
tain estännyt yhdistykseen liittymäs-
tä, mutta suurin syy kaiketi on
harrastuksen puute ja asian tärkey-
den käsittämättömyys. — Jäsen-
firjana on jaettu **Gustaf Ranonin**
kaupokirjallinen teos **Abrahamin**
uhri, jonka vuoden marrella kuollut
firjailija **J. Sätilä** muutamia wuo-
lia takaperin suomensi. Kirjan hin-
ta on jäsenmaksun suuruinen, ja
sijällys ajatuksia herättävä, wai-
kut-
tawu kertomus buuriodan ajoilta.

Suomen Rauhanliiton Johto-

kuntaan omat kuuluneet: esimiehe-
nä allekirjoittanut, warapuheen-
johtajana kansak. tarkastaja **J. A.**
Pelkonen, sihteerinä ylioppilas **Em-**
ma Järwinen, rahastonhoitajana
opettaja **Lauri Ruskasniemi**, sekä
kamreeri **J. A. Laurila**, opettajat
Salomon Vilja (Birkkalasta) ja
K. J. Saarinen; warajäseninä o-
wat olleet opettaja **Minna Kunnas**
ja firjailija **J. A. Mäkinen** (Ahtä-
ristä), joka myös on ollut liittom-
me ulkomaisena firjeenwaihhtajana.

Wiisi vuotta takaperin, helmi-
kuun 10 päivä, perustettiin Suo-
men Rauhanliitto. Lyhyen ajan se
jiis wasta on toiminnassa ollut, jo-
ten tähänkään nähden ei sen työstä
woi suuria tuloksia waatia; ja wielä
wähemmän, kun woimattain mones-
ja juhteessa ovat olleet heikot.
Mutta eihän Roomaa päiwässä
rakenneta. Jos kuitenkin työtä yhä
tehdään, niin jotain jälkeä sen täy-
tyy jättää. Laskaamatta tippuwa
wesi tykenee kallionkin koverta-
maan. Ja kun työtä teemme siinä
uskossa, että se on Jumalan pal-
welusta, Hänen asiansa edistämis-
tä, niin eiwät wastoinkämmisellään
tykene meitä toiwottomiksi saatta-
maan. Ehkäwä se aikanaan toiwot-
tuja hedelmiäkin tuottaa.

Katsahaesämme viime wuoti-
seen rauhantyöhön koko maassam-
me olemme huomanneet, ettei se ko-
konaisuudessaan ole kowin
suurta ollut. Biensä teikkoia siinä
on wain woiu luetella. Mutta se
oittaa sentään, että eteenpäin ol-
laan menossa. Ja kun asion arwoa
aletaan hleisemmin käsittää, niin
liittyn riweihimme yhä uusia woi-
mia. Sillä todelliset rauhanaatteen

harrastajat eivät jaksa olla työhön osaa ottamatta nähdesjään vain muutamain tämän yhteistä hyvää tarkoittavan asian hyväksi puuhailemassa. He liittyvät edes jäseneksi Suomen Rauhanliittoon jiten in-

nostaakseen ja tukeakseen noita yrittäjiä heidän tärkeässä taistelussaan.

Tampere 4. II. 1912.

Ryhösti Huhtala.

Suomen Rauhanliiton vuosijuhlaan

4. 2. 1912 oli saapunut väkeä koko joukko. Muksi opettaja K. Huhtala puhui sodan rikollisuudesta ja rauhantyon tärkeydestä. Jos väkivalta on oikeutena, niin pienet kansat joutuvat aina väärässä olemaan. Ehdotti lopuksi vastalauseen Italian ryöstöjodan johdosta, joka myös maisteri K. Raufowallan tekemällä liijähtjellä hyväksyttiin.

Opettajakööri esitti tarkastaja S. W. Luukon johdolla moniaita lauluja. Tämän jälkeen piti maisteri M. J. Pärnänen sangen valajsevan ja perusteellisen esitelmän kristittyjen juhteesta jotaan eri aikoina. Muksi kristityt yksimielijesti tuomitsevat sodan, waikka oli heidän joukossaan sellaijiaakin, jotka puijivät sotamiehenä kääntymisensä jälkeinkin. Mutta heille ei myöskään täyttää arwoa annettu. Wähitellen ruwettiin sowitztamaan kristinuskoa waltion tarkoituksia warten. Ja uskonnosta tuli lopusta sodan parhain tuki. Niinpä ovat wieläkin sekä protestanttijet että

katolijet uskontoryhmät jodan kannattajia. On sentään aina ollut henkilöitä, jotka ovat jotaa pitäneet rikoksena, kristinoppia vastaan jotiwana. — Lukuisia esimerkkejä tuotiin esiin niin puolelta kuin toiseltaakin.

Opettaja M i n n a K u n n a s lausui sitte erään, wiime jouluksi ilmestyneessä lasten lehdesjä oleen, wanhan ajan malliin kirjoitetun j o t a r u n o n. Tämän jälkeän Rauhanliiton esimies luki laatimanja katsauksen wiime wuotijseen rauhantöhön maassamme.

Wastalause Tripolijksen jodan johdosta.

Me Suomen Rauhanliiton vuosijuhlaan kokoontuneet Suomen kansalaiset walitamme katterasti, että julma jota on taas ihytetty kahden eurooppalaisen waltakunnan välille. Suruamme lisää wielä se, että tämä on tapahtunut sellaiisten waltiomiesten myötäwäikutuksella, jotka näyttäwät olewan ensimmäijä waatimassa kansainvälis-

ten riittävästi sovittamista yksinomaan rauhallisilla keinoilla, ja että tässä kristitty waltakunta on turwautunut wäkiwaltaan.

Me itävöiden toivomme, että yleistynyt maailma, joka on inholla vastaanottanut tietoja joutanäyttämöllä harjoitetusta petomaisesta julmuudesta, tekisi kaikissa maissa pikaisen lopun tästä ajallemme kerrassaan arvottomasta raakalaistilasta. Waltakuntain väliset riitahymmykset, olkootpa mitä laatua tahansa, ratkaistakoon sovinto-oikeudessa, joka on ainoa inhimillinen tapa tällaistenkin seikkain selwittämiseksi.

Me odotamme, että maailman kansat yhteisesti ilmaisivät mielipiteensä näistä asioista todistukseksi, että ihmiskunnalla on jentään omatunto, jonka ääntä ei enää jaada waifenemaan.

Juhlan jälkeisessä

muosikokouksessa

hyväksyttiin tilit ja johtokunnalle myönnettiin tiliwapaus. Rahaa on kassassa noin 60 mk. sekä kirjaa „Woiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas“ lähes 300 kpl.

Johtokuntaan walittiin esimieheksi edelleen opettaja Kyösti Huhatala, sekä jäseniksi eroamismuoroissa olevat: tark. J. A. Pellkonen, opettajat Lauri Ruffasniemi, R. J. Saarinen ja Minna Runnas, viime mainittu warajäseneksi, sekä toiseksi rautat. wirtamies R. Waurio.

Tilintarkastajiksi walittiin myös edelleen tehtailija B. Pylwänen ja toimittaja R. Mäkelä, sekä waralle opettaja R. Railo ja tehtaalainen L. Koivulehto.

Suomen Rauhanliiton johtokunnan kokouksessa

jeur. iltana walittiin warapuheenj. tarkastaja J. A. Pellkonen, sihteeriksi yllioopp. Emma Järwinen, rahastonhoitajaksi opettaja L. G. Ruffasniemi ja ulkomajeksi kirjjeenwaihatajaksi kirjailija J. M. Mäkinen, kaikki uudelleen. Tämän vuoden jäsenkirjoiksi päätettiin ottaa tohtori J. O. Nilssonin „Woiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas“, Johann von Blochin „Tulewaisiuden jota“ ja painossa olewa kertomus „Sorahauta“, joiden yhteinen hinta on noin 3 mk., siis jama kuin wuotuinen jäsenmaksu.

Liiton vuosikertomus päätettiin painattaa ja lähettää jäsenille. Kaikkien suomalaisten kansanopistojen kirjastoon päätettiin lahjoittaa tohtori Nilssonin teos „Woiko hyvä kristitty olla hyvä sotilas.“

Rauhanajan harrastajiksi tunnetuille kanialaisille päätettiin myös lähettää yhdistyksemme toimintakertomus toiwossa, että he liittyisivät pyrintöjämme kannattamaan. Jäseneksi Suomen Rauhanliittoon pääsee ilmoittautumalla esimiehelle (osoite Tamperre). Jäsenmaksun suorittamisesta ei ole wastusta, sillä se peritään, kun jäsenkirjat lähetetään.

